

UIT DE TIJDSCHRIFTEN

Er is weer een nieuw tijdschrift geboren! In mei van dit jaar zag het *Zonnestraal Journaal* het licht. De intentie van het blad is de lezer op de hoogte houden van de vorderingen inzake de restauratie en nieuwbouw van Zonnestraal, landgoed voor zorg en gezondheid. Bovendien wordt in elk nummer van het blad een onderdeel van het huidige dienstenaanbod belicht. Redactie-adres: Stichting Loosdrechtse Bos, Villa Loosdrechtse bos 7, 1213 RH Hilversum, fax: (035) 625 05 01

Het middeleeuws gehalte van nummer 3 van het *Tijdschrift van de Historische Kring Breukelen* (jrg. 12/1996) is hoog. B.F. van Wallene bouwt twee bijdragen rond de familie Van Nijenrode. Het kasteel van de familie was belangrijk voor zowel het Sticht als voor Holland. De auteur leunt voor de passage over het ontstaan van de Hoekse en Kabeljauwse Twisten zwaar op het standaardwerk van H.M. Brokken. Daarmee neemt hij ook een fout van Brokken over. Hij dateert de Kabeljauwse verbondsakte op 23 mei 1350 (dus voor de Hoekse verbondsakte). Van Kan (Sleutels tot de macht pp.130-132), Ebels-Hoving in een recensie in de BMGN 99 (1984) pp. 223-224 en Prevenier en Smit (Bronnen voor de geschiedenis van de Staten en steden van Holland voor 1544 pp. 85-86) plaatsen deze door Wallene genoemde samenzwering op 21 juni 1351.

Centraal in het eerste artikel staat Gijsbrecht II van Nijenrode, die zich aansluit bij Willem V. Daarmee plaatste hij zich tegenover de Hoeken onder aanvoering van Willem van Duvenvoorde en Jan van Polanen. Het waarom van deze keuze doet de schrijver helder uit de doeken. Het tweede artikel gaat over de zonen van Wigger van Nijenrode, een bastaardzoon. Deze zonen werd in 1355 door Willem V vergiffenis geschonken. Zij waren de Hoekse zaak toegedaan. Verder in dit nummer o.a. aandacht voor enkele 20e-eeuwse onderwerpen zoals de klompenschaarste in Kockengen tijdens de tweede wereldoorlog, Breukelen tussen 1914 en 1940 en de Christelijke Historische Kiesvereniging te Breukelen van 1911-1940. Redactie: Mw H.A. Mantten-Werker, 26 22 53.

De Omroeper, Historisch Tijdschrift voor Naarden (jrg 9, nr 2) opent met een artikel over de Leeuwenberg, de uitzichtsheuvel van het buiten Graeffenveld. Dit buiten werd in de 17e eeuw door de Amsterdamse burgmeester Andries de Graeff gesticht. Door het 'afzanden' van de grond ten oosten van de heuvel werd de Leeuwenberg in de 19e eeuw een eiland. In mei 1994 vierde de Rehobothschool haar 100-jarig bestaan. Reden om er aandacht aan te schenken! Een artikel over Floris Vos (1871-1943) is geschreven door M. Tjebbes en gebaseerd op persoonlijke herinneringen aan de man, die hij 'Oom Floris' noemt. A.C. Slinger blikt terug op de winkels in de Catenhagestraat en hij kan ze allemaal opsommen 'zonder archieven of boeken te raadplegen'. Redactie: H. Schaftenaar: tel.(035) 694 68 60.

Het hoofdartikel van het *Tijdschrift van de H.K. Loosdrecht* (jrg 23, nr 108) staat in teken van het jaar van het industrieel erfgoed en haalt de Loosdrechtse porseleinfabriek naar voren. Oprichter en eigenaar dominé Joannes de Mol (1726-1782) werkte nauw samen met de Franse kunstenaar Gerverot, die een belangrijke stempel op het Loosdrechts porselein heeft gedrukt. Redactie: F. Brand, tel.(035) 582 41 02.

In de *Huizer Kring Berichten* (jg 17, nr 2) staat ditmaal een artikel over de PHOHI centraal. Deze afkorting stond voor "Philips Omroep Holland Indië". Aangezien dit een vervolg is op een eerder artikel(en) vallen we er in 1936 in om vlak voor de capitulatie in de nacht van 13 op 14 mei 1940 met de PHOHI-antenne errespectievelijk op- en uitgeblazen te worden. Redactie: Mw van Noppen, tel.(035) 525 28 07

Het openingsartikel in *Van Zoys tot Soest* (jrg 16, nr 4) is van de hand van G.J.M. Derksen verhaalt hoe een timmermanswoning een katholieke kerk met pastorie werd. Op het terrein van de kerk tussen de Steenhoffstraat en het Kerkpad stond in de 17e eeuw het huis van de timmerman Peter Reijersz. Een tweede artikel gaat over sportuitwisseling tussen Soest en de gemeente Soest in Westfalen. Redactie: P.J. v/d Breemer, Vosseveldlaan 21, Soest.

Ook het tijdschrift *Baerne* (jrg 20, nr 2) wil in het jaar van het industrieel erfgoed niet achterblijven. Het richt het vizier op enkele verdwenen Baarnse bedrijven. In dit nummer gaat de aandacht uit naar de tapijtfabriek van Reinhard Scherenberg, die zich aan het eind van de 18e eeuw in Baarn vestigde. Redactieadres: Sophialaan 13, Baarn, tel. (035) 542 29 51

Kijk op Weesp. Contactblad van de H.K. Weesp (jrg 11, nr 2) is voor het grootste deel gewijd aan kerkelijke besognes. Het blad opent met een artikel over het Sloterdijkse geslacht Veldhuisen. Daarna duiken de auteurs in de kerkelijke archieven en wordt ons verhaald hoe Jean Daniël Thuret op 15 december 1754 een kerkdienst ver-

stoorde. Op 9 mei 1754 werd J.H. (van) Ketel tot organist en klokkenist benoemd in de Nederlands Hervormde/Gereformeerde Kerk. Hij bleef dit tot 1813. Ketel was tevens schepen en raad in de vroedschap van Weesp. Het was dus niet zomaar iemand! Als illustraties bij het artikel is een aantal originele rekeningen opgenomen. De Gereformeerde Gemeente te Weesp en haar bestuur in de 18e eeuw (dus nog voor de Afscheiding van 1834) zal in een volgend artikel belicht worden. Redactie: Mw Koerselman-Mulle, tel. (0294) 41 23 14

De besproken tijdschriften liggen ter inzage in het Streekarchief.

WJD

BOEKBESPREKINGEN, NIEUWE PUBLIKATIES

Toen ik zo oud was ...
J.Poort-van Eeden

Bij de afsluiting van het vorige schooljaar werd aan de leerlingen die de basisschool verlieten voor het eerst sinds lang weer een boek over Hilversum uitgereikt. Sinds lang, want het is al tientallen jaren geleden dat je als leerling bij het afscheid van een Hilversumse lagere school het boek *Ons Hilversum van Cor Bruijn* kreeg. Dit laatste was de reden dat Janne Poort-van Eeden het idee opvatte om aan die onderbroken traditie een vervolg te geven. Zij schreef een boek over het interbellum in Hilversum waarin zij vooral de Hilversummers uit die tijd aan het woord liet. De verhalen baseerde zij op interviews die zij voor het programma *Hilversum Onvoltooid Verleden Tijd* hield. Het resultaat met de titel: *Toen ik zo oud was ... Verhalen over Hilversum tussen de twee oorlogen*, mag een geslaagde opvolger van het boek van Cor Bruijn worden genoemd.

Het boek is in feite een raamver telling. Tijdens de laatste schoolweken organiseren leerlingen van een basisschool een expositie waarin zij hun onderzoek naar de geschiedenis van Hilversum presenteren. Dit gefingeerde gegeven is het kader waarbinnen allerlei verhalen van kinderen uit

de jaren twintig en dertig worden verteld. Die verhalen berusten nu juist wel weer op werkelijke gegevens. Zo komen bejaarde Hilversummers bij monde van hun jonge personages vertellen over kinderlevens destijds.

Kinderarbeid, armoede, verschillen in rangen en standen, straatspelen passeren de revue. Ook de ontwikkeling van Hilversum tot stad met fabrieken als de NSF en grote werkverschaffingsprojecten als Anna's Hoeve worden onnadrukkelijk maar informatief beschreven. Juist de sfeer waarin kinderen destijds leefden lijkt goed getroffen. Het meisje dat 'een dienstje' krijgt nadat haar schooltijd is afgelopen, de leerling-timmerman, de zoon van de haringverkoper, de postjongen bij de NSF; allen vertellen ze hun eigen ervaringen. In korte, typografisch afwijkende teksten, verspreid tussen de verhalen, wordt een beeld geschetst van enkele belangrijke ontwikkelingen voor Hilversum. Zaken als de komst van de omroep, de oprichting van Zonnestraal, de werkloosheid en de crisis, het 500-jarig bestaan van de gemeente worden op deze wijze gedoemd belicht.

De talrijke illustraties ondersteunen de verhalen en geven in de bijschriften nog extra informatie. Zo kan dit boek op verschillende manieren